

Michael Moorcock
ELRIKO KRONIKOS
Fantastinis romanas

ELRIKO KRONIKOS

Elrikas iš Melnibonės. Princas, karžygys, burtininkas, palikęs savo namus ir leidęsis žygin po įvairius pasaulio matmenis.

Elrikas iš Melnibonės. Savininkas pragaištingo juodo runų kalavijo, kuris dažnai nepaklūsta šeimininkui, nes pats turi sielą ir geria kitų gyvų būtybių sielas.

Elrikas iš Melnibonės.
Chaso ir Tvarkos dievų parankinis...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
371 tomas. Serija įkurta 1990m.

Michael Moorcock ELRICK OF MELNIBONE
London, Gollancz, 2000

Copyright © by Michael Moorcock, 1970

Cover art copyright © Michael Whelan, 1999

Vertimas į lietuvių kalbą leidykla "Eridanas", 2006

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

PIRMA DALIS

SAPNUOJANTIS MIESTAS

...Melnibonės salos karalystėje - didžiulės imperijos skeveldroje - gyvavo visi senieji ritualai. Šios valstybės aušra skendėjo tolimoje praeityje. Dabar šalis tik prekiaavo su Jaunosiomis karalystėmis. Melnibonės sostinė - Imriras - pamažėle virto pirklių miestu. Bet jeigu senovės ritualai tapo neberekalingi, ar įmanoma jų atsisakyti ir išvengti žūtis? Tas, kuris ketino užimti imperatoriaus Elriko vietą, nesuko dėl to galvos. Jis tvirtino, esą atsisakydamas vykdyti senuosius ritualus Elrikas griauņas Melnibonę, tačiau dauguma karalystės gyventojų ir toliau gerbė Elriką. Taip prasidėjo tragedija, įvykusi prieš daugelį metų ir galiausiai pražudžiusi visą pasaulį...

“Juodojo kalavijo kronika”

1. Karalius melancholikas

Jo odos spalva priminė išbalintą kaulą. Balti it pienas plaukai krito ant pečių. Ištįsusiamė, bet dailiamė veidė žvilgėjo įkypos akys - tam-

siai raudonos ir liūdnos. Iš laisvai krintančių geltono apdaro rankovių kyšojo dvi grakščios rankos, irgi kaulo spalvos, gulinčios ant krėslo, išskaptuoto iš gigantiško rubino, ranktūrių. Raudonos akys žvelgė susirūpinusios, o viena ranka kada ne kada švelniai pakildavo į viršų bei paliesdavo šalną ant baltų garbanų. Šalmas buvo pagamintas iš tamsiai žalio lydinio ir vaizdavo į orą pakilti besirengiantį drakoną, ką tik pradėjusį skleisti sparnus. O ant rankos, kuri nejučia vis paliesdavo karūną, žvilgėjo žiedas, papuoštas vienu vienu retu Aktorijos akmeniu, kurio viduje kartkartėmis tarytum kažkas keisdavosi, ir tuomet pakisdavo pati akmens forma, lyg ten pūpsotų ne kietas mineralas, o tiršto rūko tumulas, kuriam brangiuose aptaisuose ankšta lygiai taip pat, kaip ir albinosui soste.

Jis žvelgė žemyn, ten, kur palei ilgus marmurinius laiptus, vedančius iki sosto, linksminosi dvariškiai, šokantys taip grakščiai ir lengvai, jog galėjai pamanyti, tarytum visą svitą sudaro bekūnės dvasios.

Valdovo mintys pradėjo suktis apie moralę, ir tokiu būdu jis atsiskyrė nuo daugumos dvariškių, nes šie žmonės iš tiesų nei fiziškai, nei protiškai nebuvo žmonės. Jie buvo Melnibonės,

drakonų salos tauta, valdžiusi pasaulį dešimt tūkstančių metų, o per pastaruosius penkis šimtmečius netekusi valdžios. Jie buvo žiaurūs ir protingi, moralės reikšmė čia gerokai nublandavo greta šimtamečių tradicijų.

Jaunajam vyrui, keturi šimtai dvidešimt aštuntajam tiesioginiam pirmojo imperatoriaus, Melnibonės mago, palikuoniui, jų elgesys atrodė ne tik arogantiškas, bet ir kvailas. Drakonų sala akivaizdžiai neteko beveik visos savo galybės, ir nė dviem amžiams nepraslinkus ji bus užgropta po eilinio konflikto su vis pasirodančiomis žmonių nacijomis, kurias Melnibonės gyventojai mažumą puikuodamiesi vadino Jaunosiomis karalystėmis. Piratų flotilės jau kelis kartus mėgino atakuoti Nuostabųjį Imrirą, Sapnuojantį miestą, drakonų salos Melnibonės sostinę. Bet netgi patys artimiausi imperatoriaus bičiuliai atsisakė aptarti miesto žlugimo galimybę. Jie atrodė nepatenkinti išgirdę tokias užuominas, ir laikė valdovo pastabas ne tik neįtikėtinomis, bet tiesiog nepadoriomis.

Todėl imperatorius nuobodžiavo vienas. Jis sielvartavo, kad jo tėvas, Sadrikas LXXXVI, nepradėjo daugiau vaikų, nes tuomet Rubino Sosto vertesnis valdovas būtų galėjęs užimti šią vietą. Sadrikas mirė prieš metus, džiugiai

sušnibždėjęs pasveikinimą tam, kuris atėjo išsigabenti jo sielos. Beveik visą gyvenimą jis nepažinojo kitos moters, išskyrus žmoną. Imperatorienė numirė suteikusi gyvybę vieninteliai netikusiai atžalai, tačiau Sadrikas ir toliau jautė žmonai melniboniškai karštą meilę (nepažįstamą naujiesiems atėjūnams žmonėms), jo nedžiugino jokia kita draugija, ypač sūnaus, kuris nužudė valdovę ir buvo viskas, kas iš jos liko. Stebuklingų užpilų, runų giedojimo, retų žolelių dėka imperatoriaus sūnus sulaukė brandos, jo jėgos buvo dirbtinai palaikomos visais Melnibonės karalių-raganių žinomais būdais. Gyvas jis liko tik kerų dėka, nes buvo išties bejėgis ir didesnę dienos dalį praleidęs be užpilų vargiai beįstengdavo pakelti ranką. Vienintelis pranašumas, kurio imperatoriui suteikė silpnumas buvo nebent štai koks: jaunuolis labai daug skaitė. Dar nesulaukęs nė penkiolikos perskaitė visas knygas tėvo bibliotekoje, beje, kai kurias - net po keletą kartų.

Jo magiškoji galia, kurios pradmenų išmokė Sadrikas, dabar buvo didesnė už bet kurio kito protėvio, priklausiusio daugeliui praeities kartų. Jo pasaulio pažinimas, pasaulio, nusidriekusio už Melnibonės krantų, buvo gilus ir išbaigtas, nors albinosas beveik nieko netyrinė-

jo asmeniškai. Jeigu tik jis būtų panorėjęs, būtų galėjęs atkurti senąją drakonų salos galybę ir valdyti pasaulį tapęs neįveikiamu tironu. Tačiau skaitydamas išmoko galvoti dar ir apie tikslus, kurių siekiant naudojamos magiškosios jėgos, ir apie tai, ar apskritai verta griebtis šios jėgos kokio nors tikslo įgyvendinimui. Skaitymas iškėlė ir moralės problemą, kurios jis pats vis dar iki galo nesuvokė. Tokiu būdu kai kuriems pavaldiniams jis tapo dievu, o kai kuriems - grėsme, nes mąstė ir elgėsi ne taip, kaip privalo elgtis tikras melniboniškis. Pavyzdžiui, pusbrolis Jurkunas daugelį kartų išsakė abejones dėl jo teisės valdyti Melnibonės liaudį.

- Tasai menkysta mokslinčius mus visus pradžudys, - išdrožė jis vieną vakarą Duvimui Tvarui, drakonų olų valdytojui.

Šis, vienas iš pačių ištikimiausių imperatoriaus bičiulių, tuojau pat jam pranešė apie tai, bet tasai numojo ranka tarstelėdamas, girdi, čia tik nereikšminga išdavystė, tuo tarpu kai bet kuris iš jo protėvių taip pasakiusiam pavaldiniui būtų sugalvojęs įmantrią ir rafinuotą viešą mirties bausmę. Valdovo padėtį apsunkino aplinkybė, jog Jurkunas, kuris ir dabar neslėpė pats norįs tapti imperatoriumi, buvo

Cimorilės brolis, merginos, kurią albinosas laikė artimiausia drauge ir kuri vieną gražią dieną turėjo tapti jo žmona.

Apačioje, ant mozaikinių grindų, tarp dvariškių šmėsčiojo Jurkunas, išsidabinęs puikiais šilkiniais apdarais, kailiais bei brangenybėmis, šokdamas paeiliui su šimtu moterų, iš kurių kiekviena, anot gandų, tam tikru laiku buvo jo meilužė. Tamsų jo veidą, kartu ir gražų, ir atstumiantį, gaubė ilgi juodi plaukai, sugarbanoti ir ištepti pomada, mina, kaip visuomet, ironiška, o poza - pasipūtėliška. Sunkus jo apsiaustas plaikstėsi po salę gana stipriai atsitrenkdamas į kitus šokėjus. Nedaug kam visa tai patiko, tačiau visi tylėjo, nes žinojo, jog Jurkunas anaip tol ne naujokėlis kerėtojas. Be to, jo elgesys buvo kaip tik toks, kokio ir galėjai tikėtis iš Melnibonės bajoro. Imperatorius tai žinojo. Jis apgailestavo negalįs suteikti malonumo pavaldiniams šokdamas drauge, tačiau jis neįstengė prisidėti prie to, kas jam nepriimtina. Ir šiuo atžvilgiu, ko gero, elgėsi dar arogantiškiau už Jurkuną.

Iš galerijų sklindanti muzika suskambo garsiau ir tapo sudėtingesnė, kai užtraukė vergų choras, specialiai paruoštų ir išoperuotų, kad

kiekvienas galėtų išdainuoti nepriekaištingą vienui vieną natą. Net jaunąjį imperatorių sujaudino grėsminga harmonija dainos, nedaug teprimenančios garsus, kuriuos sugeba leisti žmogus. "Kodėl jų skausmas ir kančios padovanoja tokį įstabų grožį? - pagalvojo valdovas. - O gal bet koks grožis paremtas kančia? Nejaugi čia slypi ir žmogiškojo, ir melniboniškojo meno paslaptis?" Imperatorius Elrikas užsimerkė norėdamas pamąstyti, bet mintis pertraukė triukšmas apačioje. Atsilapojo durys, šokantys kavalieriai sustingo savo vietose ir atsitraukė atgal žemai nusilenkdami pasirodžius kareiviams. Kareiviai vilkėjo melsvas uniformas, figūriniai jų šalmai buvo pačių įmantriausių formų, iečių dviašmeniais galais kotus puošė brangakmeniai. Kariai supo jauną moterį, kurios žydras apdaras buvo toks pat, kaip ir sargybinių uniforma. Ant nuogų jos rankų žėrėjo daugybė apyrankių, nusagstytų briliantais, safyrais ar tiesiog auksinių. Briliantų bei safyrų karoliukai žvilgėjo įpinti į juodus plaukus. Įėjusioji gerokai skyrėsi nuo rūmų damų tuo, jog nei jos blakstienos, nei skruostai nebuvo pridažyti. Elrikas nusišypsojo. Čia - Cimorilė. Kareiviai sudarė asmeninę princesės sargybą, kuri, pagal tradiciją, turėjo lydėti ją

rūmuose. Mergina pradėjo kopti laipteliais, vedančiais link Rubino Sosto. Elrikas lėtai atsistojo ir ištiesė rankas.

- Cimorile, maniau, tu šiandien nesuteiksi mums garbės savo apsilankymu.

Princesė nusišypsojo jam.

- Mano imperatoriau, aš supratau, jog šiandien mane apėmė bendravimo nuotaika.

Elrikas jautė jai didžiulį dėkingumą. Bičiulė žinojo, jog valdovui nuobodu, ir dar žinojo esanti viena iš nedaugelio visoje Melnibonėje, su kuo jis visuomet mielai bendrauja. Jeigu tik elgesio taisyklės leistų, imperatorius mielai būtų užleidęs princesei savo vietą soste, tačiau pagal paprotį jai derėjo sėdėti ant viršutinės laiptų pakopos, prie valdovo kojų.

- Sėskis, nuostabioji Cimorile, - jis vėl sugrįžo į sostą ir palinko į priekį, kai mergina įsitaisė patogiau ir pažvelgė jam į akis žvilgsniu, kuriame sumišo ironija ir švelnumas. Princesė tyliai prabilo, vos tik sargyba pasitraukė ir laiptų papėdėje susimaišė su Elriko sargybiniais. Cimorilės balsą girdėjo tik imperatorius.

- Ar nenorėtumėte rytoj drauge su manimi pajodinėti po tuščiąją salos dalį, milorde?

- Yra darbų, kurie reikalauja mano dėmesio, -

Elrikui patiko jos pasiūlymas. Jau daugelį savaičių valdovas nebuvo išvykęs iš miesto ir nešuoliavo drauge su bičiule raitas, palikęs sargybą atokiau.

- Ar reikalai tokie skubūs?

- Kokie reikalai gali būti skubūs Melnibonėje?

- jis gūžtelėjo pečiais. - Po dešimties tūkstančių metų į pačias svarbiausias problemas gali žvelgti iš perspektyvos, - jo šypsena buvo šiek tiek atlaidi, kaip jauno mokslininko, kuris nusprendė pasišaipyti iš senojo savo mokytojo. - Gerai, rytoj iš ryto mes išvyksime dar prieš visiems sukylant.

- Oras aplink Imririą bus gaivus ir skaidrus. Švies šiam metų laikui nebūdingai šilta saulutė. Dangus bus žydras ir be debesėlio.

- Vadinasi, gribeisi stebuklingųjų burtažodžių! - nusijuokė Elrikas.

Cimorilė nuleido akis ir ėmė piršteliu braukyti per marmurinės sosto pakylos piešinį.

- Gal tik truputėlį. Aš turiu bičiulių tarp pačių silpniausiųjų stichijų dvasių.

- Ar Jurkunas žino? - Elrikas palietė merginos plaukus.

- Ne.

Princas Jurkunas uždraudė savo seseriai

naudotis magija. Visi jo draugai priklausė tam-siosioms antgamtiškoms jėgoms, taigi Jurkunas žinojo, kaip pavojinga turėti su jomis reikalų. Be, to, prinčą siutino mintis, jog kažkas turi tokių pačių galių, kaip ir jis pats. Galbūt todėl pastarasis ir nekentė Elriko labiau nei visų kitų.

- Tikėsimės, jog visai Melnibonei rytoj reikia gero oro, - tarstelėjo Elrikas.

Cimorilė smalsiai pažvelgė į jį.

- Šis kaltės jausmas, - pradėjo ji. - Šios sąmonės apraiškos. Visi šie tikslai nesuvokiami vargšeliui mano protui.

- Turiu pripažinti, manajam irgi. Atrodė, tarytum nėra jokios praktinės būtinybės, bet visgi daugelis mano protėvių išpranašaudavo mūsų žemės natūraliuosius pokyčius - ir dvasinius, ir fizinius. Galbūt ir aš regiu vieną iš tokių pokyčių, kai mintiju savo keistas, nemelniboniškas mintis.

Plaukianti muzika tilo. Kavalieriai ir toliau vedė šokį, nors beveik visos akys stebėjo Elriką su Cimorile, besikalbančius laiptų viršuje. Daugelis spėliojo, apie ką juodu šnekučiuojasi. Kada Elrikas paskelbs Cimorilę būsima savo imperatoriene? Ar sugrąžins Sadriko atšauktą

paprotį, pagal kurį norint užtikrinti laimingą Melnibonės valdovų sąjungą Chaoso valdovams paaukojama dvylika jaunikių ir dvylika nuotakų? Buvo visiškai akivaizdu, jog būtent Sadriko atsisakymas laikytis šio papročio nulėmė jo žmonos mirtį ir ligoto sūnaus gimimą bei tuo pačiu iškilusią grėsmę pačiai dinastijos tūtai. Elrikas tiesiog privalo atkurti tradiciją. Jis turi bijoti tėvo likimo pasikartojimo. Bet kai kurie kalbėjo, esą valdovas apskritai neketina laikytis senųjų tradicijų ir tuo pačiu sukelia grėsmę ne tik savo gyvybei, bet ir pačiam Melnibonės egzistavimui bei viskam, ką toji valstybė įkūnijo. O šitaip kalbantieji, palaikė labai gerus santykius su princu Jurkunu, kuris šoko dėdamasis nepastebinčiu poros pašnekesio, arba tiksliau, nepastebinčiu, jog jo sesuo kalbasi su pusbroliu, sėdinčiu ant paties Rubino Sosto kraštelio, užmiršusiu savo orumą, nedemonstruojančiu žiaurumo, būdingo ankstesniesiems imperatoriams, gyvai besišnekučiuojančiu, nepaisančiu dvariškių, kurie privalėjo linksminti jį šokiais. O paskui Jurkunas staiga sustingo neužbaigęs pirueto ir pakėlė juodas akis į imperatorių.

Duvimo Tvaro ranka nuslydo prie tos vietos, kur turėjo kyboti ginklas, tačiau puotų salėje

niekas neturėjo teisės jo nešioti.

Įdėmiai ir įtemptai žvelgė Duvimas Tvaras į prinčą Jurkuną, kuris pradėjo kopti laipteliais link Rubino Sosto. Daugybė akių nukrypo ton pusėn stebėdamos imperatoriaus pusbrolių ir nedaugelis tęsė šokį, nors muzika vergų pastangų dėka tapo dar labiau jaudinanti.

Elrikas pakėlė galvą ir pamatė Jurkuną bestovintį vienu laipteliu žemiau už tą, ant kurio sėdėjo Cimorilė. Jurkunas nežymiai nusilenkė, ir šis linktelėjimas buvo akivaizdžiai įžūlus bei iššaukiantis.

- Aš reiškiu pagarbą imperatoriui, - ištarė princas.

2. Išsišokėlis princas

- Kaip tau patinka puota, broli? - Elrikas kaipmat perprato Jurkuno užmačią: melodramišku pasirodymu pastarasis ketino užklupti jį nepasirengusį ir, jei įmanoma, pažeminti.

- Ar muzika visiškai atitinka tavo skonį?

Jurkunas nuleido akis ir leido su nusišypsoti paslaptinga šypsena....

